

HỘI THI OLYMPIC MÙA XUÂN LẦN I – NĂM 2026

Môn: Ngữ văn

Thời gian: 150 phút (không kể thời gian giao đề)

Ngày thi: 31/01/2026

HƯỚNG DẪN CHẤM (Hướng dẫn chấm này có 03 trang)

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Giám khảo căn cứ vào nội dung triển khai và mức độ đáp ứng các yêu cầu về kỹ năng để cho từng ý điểm tối đa hoặc thấp hơn.
- Cần khuyến khích những bài viết có lập luận chặt chẽ, văn viết sáng tạo, giàu cảm xúc.
- Điểm toàn bài là tổng số điểm của hai câu, không làm tròn số và tính lẻ đến 0.25.

B. HƯỚNG DẪN CU THỂ

Câu 1. (4,điểm)

Nội dung yêu cầu	Điểm
I. Yêu cầu về kỹ năng <ul style="list-style-type: none"> - Bài văn có bố cục và cách trình bày hợp lí. - Không mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp. - Có cách diễn đạt trôi chảy, sáng tạo, ý tưởng mới mẻ, sâu sắc.	0.5
II. Yêu cầu về nội dung <p>Học sinh có thể sắp xếp, trình bày theo nhiều cách, nhưng cần đảm bảo một số ý cơ bản mang tính định hướng dưới đây.</p>	
1. Giải thích ý nghĩa <ul style="list-style-type: none"> - “Kiệt tác”: Không chỉ là tác phẩm nghệ thuật, mà là phiên bản tốt đẹp nhất của chính mỗi người về tài năng, nhân cách, trí tuệ, giá trị sống. - “Đang chờ được giải phóng”: Tiềm năng ấy chưa được bộc lộ hoàn toàn, cần sự nỗ lực, ý thức và điều kiện để phát triển. <p>=> Ý kiến khẳng định: Mỗi con người sinh ra đều mang trong mình khả năng tạo nên giá trị đặc biệt, không ai là vô nghĩa hay tầm thường.</p>	1.0
2. Bình luận <p>a. Bình</p> <ul style="list-style-type: none"> - Con người là kết tinh của trí tuệ, cảm xúc và khả năng sáng tạo, đó là tiềm năng vô tận mà không phải ai cũng nhận thức được. Nhiều người chỉ phát hiện tài năng khi dám thử, dám sai, dám đi con đường riêng - Việc giải phóng kiệt tác giúp con người khám phá tài năng ẩn giấu, nâng cao sự tự tin, tạo động lực phát triển toàn diện và tối ưu hóa hiệu suất làm việc. Đây là chìa khóa để vượt qua giới hạn, đối mặt thử thách, khẳng định giá trị cá nhân và đạt được cuộc sống thành công, hạnh phúc, bền vững. - Để “giải phóng kiệt tác” trong chính mình, chúng ta phải biết nhận ra giá trị bản thân, tin vào khả năng của mình; không ngừng học hỏi, rèn luyện, trải nghiệm; dám đối diện thất bại, xem thất bại là một phần của trưởng thành; sống có mục tiêu, có đam mê và trách nhiệm với bản thân. <p>b. Luận</p>	1.5
	0.5

<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm “kiệt tác” ở đây không nên hiểu là sự hoàn hảo tuyệt đối. Chỉ cần phát huy được những giá trị tốt đẹp của bản thân, mỗi ngày tốt hơn một chút là được. - Không phải ai cũng tự động trở thành “kiệt tác”. Và nếu buông xuôi, không nỗ lực, sống vô định thì “kiệt tác” sẽ mãi chỉ là khả năng tiềm ẩn. - Đừng chờ ai công nhận mình là kiệt tác. Hãy sống sao cho chính mình không hối tiếc. ... 	
<p>3. Bài học nhận thức và hành động</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhận thức: Mỗi người đều có điểm mạnh riêng, có giá trị riêng cần khám phá. - Hành động: Học tập nghiêm túc, không so sánh tiêu cực, kiên trì hoàn thiện bản thân để trở thành “kiệt tác” của chính mình. <p><i>(Lưu ý: Bài viết không có dẫn chứng thì điểm tối đa không quá 3,5 điểm.)</i></p>	0.5

Câu 2: (6.0 điểm)

Nội dung yêu cầu	Điểm
<p>I. Yêu cầu về kĩ năng</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bài văn có bố cục và cách trình bày hợp lí. - Không mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp. - Có cách diễn đạt trôi chảy, sáng tạo, ý tưởng mới mẻ, sâu sắc. 	1.0
<p>II. Yêu cầu về nội dung</p> <p>Học sinh có thể sắp xếp, trình bày theo nhiều cách, nhưng cần đảm bảo một số ý cơ bản mang tính định hướng dưới đây.</p>	
<p>1. Giải thích ý nghĩa</p> <ul style="list-style-type: none"> - "<i>Độc thì xúc động</i>": Nhấn mạnh vào tính truyền cảm của thơ. Thơ khởi nguồn từ những rung động của trái tim người viết, dùng hình ảnh, nhịp điệu để khơi gợi cảm xúc (vui, buồn, xót xa, ngưỡng mộ...) nơi người đọc. - "<i>Nghĩ thì sâu xa</i>": Nhấn mạnh vào hàm lượng tri thức và triết lý sống. Thơ không chỉ có cảm xúc mà phải chứa đựng những suy ngẫm về nhân sinh, về cuộc đời và con người. - "<i>Dư âm, dư vị không cùng</i>": Sức sống lâu bền của tác phẩm. Sau khi đọc xong, bài thơ vẫn ám ảnh, thôi thúc người đọc trầm trở, suy ngẫm. <p>=> Tóm lại, một bài thơ hay là sự thống nhất hài hòa giữa Tình (cảm xúc) và Lý (tư tưởng) được thể hiện qua hình thức nghệ thuật độc đáo.</p>	1.0
<p>2. Làm sáng tỏ ý kiến qua bài thơ Trong cơn lụt (Vũ Quần Phương)</p> <p>a. Giới thiệu chung về tác giả, tác phẩm</p> <p>b. "<i>Độc thì xúc động</i>": Cảm xúc trước nỗi đau và tình người trong hoạn nạn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Xúc động trước sự mất mát, tan hoang: Vũ Quần Phương tái hiện cơn lụt không chỉ bằng nước mà bằng sự mất đi những gì thân thuộc nhất: "đất làng" bị ngập, "cánh đồng lúa vàng" biến mất, ngay cả nơi tâm linh như "Chùa chìm, Phật ngập". Hình ảnh "màu phù sa" lúc này không chỉ là sự màu mỡ mà là sự vui lấp đầu đón. - Xúc động trước sự mong manh của con người: Hình ảnh "Cây cau chơi vơi", "nóc nhà chon von" gợi tả sự chông chênh giữa lằn ranh sinh tử. - Tiếng gọi đồng bào, tình thân: "Tiếng ai gọi dưới mưa dòn / Tiếng cha mẹ, tiếng bãi còn quê hương". Âm thanh xé lòng trong mưa bão khơi dậy tình yêu quê hương, gia đình máu thịt. <p>c. "<i>Nghĩ thì sâu xa</i>": Những chiêm nghiệm về sức sống và đạo lý dân tộc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sức mạnh của sự tự cường: "Giữa dòng ta cứu lấy ta". Bài thơ không chỉ có tiếng khóc mà có sự chủ động. Đó là bản lĩnh của con người Việt Nam trước thiên tai địch 	0.5 1.0 1.0

<p>họa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sự kết nối giữa hiện tại và quá khứ: Tác giả liên tưởng cơn lụt với những năm tháng chiến tranh ("lấy máu che xương", "bom đạn"). Cơn lụt chỉ là một thử thách tiếp theo sau bom đạn. Điều này nâng tầm bài thơ từ một sự việc thiên tai thành bài ca về sức chịu đựng của một dân tộc "chai sạn đôi tay", "nắng nung chín mặt". - Triết lý về tình người: "Nghĩa tình máu chảy ruột mềm xót xa". Khi vật chất mất đi (lúa, nhà, đất), cái còn lại duy nhất và bền vững nhất chính là tình người. - Niềm tin vào sự tái sinh: "Còn người, còn hạt phù sa". Kết thúc bài thơ không bi lụy mà đầy hy vọng. Con người và đất đai sẽ lại hòa quyện, phù sa sẽ lại làm "thắm thịt da". Đây là triết lý về sự bất diệt của sự sống. <p><i>d. "Dư âm, dư vị không cùng":</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bài thơ để lại trong lòng người đọc niềm xúc động về tình đồng bào và bài học về ý chí vượt lên nghịch cảnh. - Bài thơ nhắc nhở chúng ta về sự trân trọng cuộc sống bình yên và ý nghĩa của sự gắn kết giữa người với người trong gian khó. 	0.5
<p>3. Đánh giá chung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bài thơ <i>Trong cơn lụt</i> đã thực hiện trọn vẹn sứ mệnh của một tác phẩm hay theo tiêu chuẩn của Phạm Quốc Ca. - Nó không chỉ là một bức tranh về thiên tai mà là một bức tượng đài bằng thơ về tâm hồn Việt Nam: khổ đau nhưng kiên cường, mất mát nhưng đầy nghĩa tình. - Khẳng định lại tính đúng đắn của nhận định: Thơ chỉ thực sự sống khi nó đi từ trái tim đến trái tim và dừng lại ở trí tuệ. 	1.0

----- Hết -----